

Hjem > Landdistriktsmidler > 2013 > Få økologisk viden i spil > Radrensning i England

Radrensning i England

Den 21 og 22 marts 2013 deltog Peter Justesen, Agri Nord i studietur til England, med besøg hos Garford, der producerer radrenserne.

Af Peter Justesen Agri Nord

I England radrenses økologiske afgrøder i langt højere grad end i Danmark, og de er derfor et skridt længere end vi er. Når der tales om rækkeafstande på 15 cm kontra f.eks. 25 cm, hænger det sammen med, at kornets konkurrenceevne er større ved den tættere afstand og dermed vil resultere i et højere udbytte. For få år siden var det ikke muligt at radrense på 15 cm afstand. Med de mange forskellige muligheder for at sammensætte lige præcis den maskine, man ønsker, giver det langt større mulighed, for at bruge radrenserne på alle mark- og afgrødetyper. Og fremfor alt er det en stor fordel med en radrenser, der passer til alle marker. Det har gjort, at interessen for 15 cm er stor.

Besøg hos økolandmand

Efter ankomst til Stansted lufthavn modtages vi af den engelske vært Chris Lunn fra Garford Company, der er en maskinfabrik, der producerer mange forskellige typer af radrenserne. Almindelige radrenserne fås fra 1,5 m op til 12 m i bredden og med fuldstændig kamera/auto GPS styring, kaldet "Robocrop". Der produceres også fuldautomatiske radrenserne, som renser hele vejen rundt om planterne og opnår 98 pct. radrenset areal. De bruges hovedsageligt i majs, roer og grøntsager.

Chris Lunn fortæller lidt mere om Garford, mens vi kører til Bretforten, hvor Richard, en lokal økologisk landmand, tager imod. Sammen spiser vi middag på den lokale pub, opført i år 1450 i god landlig engelsk stil. Her fortæller Richard om sit økologiske landbrug, der ligger ca. 200 km nordvest for London. Han driver 365 ha agerjord med et lerindhold på ca. 40 pct. De 60 pct. er økologisk og de 40 pct. drives konventionelt - det er tilladt med samtidig drift i England, men ligesom i Danmark uden parallelavl. Han kører et 6-marks sædskifte med et input af gødning bestående af 2000 tons champignon-kompost, dybstrøelse og en smule hønsemøg.

Vinterhveden prioriteres højest, når der spredes gødning, og tildeles ca. 25 t/ha - i det omfang der er nok. Før såning om foråret, pløjes, harves to gange og rotorharves med passende sådstyr. Afgrøderne radrenses typisk to gange om foråret eventuelt startende med en enkelt strigling efter behov.

Radrensning af korn. (Klik på billedet for stor udgave)
Foto: Yding Smedie

Flere tænder på radrenseren

Vi kører uden for byen, og ser på Richardts maskinpark, specielt radrenseren. Vi får en længere forklaring på, hvordan radrenseren er opbygget. For at få optimal effekt er der f.eks. en regel om, at der skal være 25 cm mellem tænderne – gælder såvel foran som bagved. Et hensyn der tages, for at undgå at det afhuggede ukrudt slæber eller ophobes mellem tænderne. En anden regel er, jo flere tænder i rækken desto bedre. Det kan også kombineres med plader (for at undgå tildækning af rækkerne) ved afgrødestørrelser på under 5-7 cm.

Vandmølle

Herefter forsætter vi videre til en gammel vandmølle "Shipton-mill", som kun maler lokalt produceret økologisk korn. Der produceres omkring 30 forskellige slags kvalitetsmel. Melet sælges dels over internettet, med en omsætning på 320.000 kr./mdr., og dels lokalt. I bussen på vej til hotellet går snakken blandt de deltagende økolandmænd i turen på, hvilken rækkeafstand der mon er mest optimal i forhold til udbytte, ukrudtsbekæmpelse, lys til efterafgrøder m.m. Ganske kort kan man sige, at jo tættere afgrøde desto bedre konkurrenceevne over for ukrudt; men hvis der imidlertid skal være udlæg, er det en fordel, at afgrøden ikke står alt for tæt. Det hele skal kombineres med den fordel en radrenser giver, nemlig primært at fjerne ukrudt mellem rækkerne, men der sker også en mindre tildækning i rækken.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Radrensning af korn (klik på billedet for stor udgave).
Foto: Leif Jensen, Yding Smedie

Greenacres Farm

Næste dag besøger vi Greenacres Farm, hvor værten Mark driver et økologisk landbrug på 200 ha, og med et dyrehold på 30 Hereford ammekøer plus opdræt. Dyrene opfedes til 320 kg over 22 måneder – slagtes og sælges (36 kr./kg) gennem en lokal slagter. Dyrene går på dybstrøelse indendørs i en engelsk byggestil nærmest et halvtag med vindfang på de 3 af 4 sider.

Mark modtager 4.000 tons haveaffald om året, som flises i en kompostkvarn til max. 4 cm, hvorefter det komposteres og ligger i 4–8 uger. Herefter lægges det i miler 8–10 uger. De ca. 2.000 tons spredes med ca. 40 t/ha. Mark får 250 kr./t for at modtage haveaffaldet, som bidrager til en væsentlig bedre jordstruktur. Komposten indeholder, hvad der svarer til 240 kg N/ha plus P og K, hvilket er med til at holde et gennemsnitshektarudbytte på 5 tons i brødhvede, 3,5 t i maltbyg, 4 t i hestebønner og 3 t i ærter. Afregningspriserne på korn og protein afgrøder i England, er på samme niveau som de danske afregningspriser.

Jorden her er af meget varieret bonitet lige fra sandet til meget svær lerjord. Det betyder, at Mark bruger 2–3 forskellige sædskifter (fig.1.). Her er radrenset på 25 cm rækkeafstand gennem flere år, men i 2013 også på 15 cm i et forsøg på at finde den rigtige rækkeafstand i nært samarbejde med Garford Company. Konklusionen på de to forskellige rækkeafstande drages engang i efteråret 2013.

Radrensning af korn (klik på billedet for stor udgave).
Foto: Leif Jensen, Yding Smedie

Fuglehabitat

På gården findes også 28 ha, som er permanent udtaget, og hvortil der ydes et statstilskud til det, som de i England kalder "pollen + nektar" altså en form for fuglehabitat. Ligeledes ydes der tilskud til vedligehold af stendiger og hække, som i et meget stort omfang indhegner naturen.

Mark underviser desuden 50 skoleklasser om året. Det er skolebørn i alderen mellem 5–11 år, som hører om landbrug, økologi og historie. Desuden sælges der økologiske grøntsager og æg fra en mindre gårdbutik.

Tabel 1. Greenacres Farm's sædskifter

Lerjord	Sandblandet lerjord	Sandjord
Hvidkløver	Hvidkløver	Rødkløver
Vinterhvede	Vinterhvede	Vårbyg
Ærter	Hestebønner	Ærter
Vinterhvede	Ærter	Vårbyg
Hestebønner	Hestebønner	Hestebønner

Artiklen har været bragt i Økologisk Nyhedsbrev. Nyhedsbrevet udgives af en rådgivningscentre i Dansk Landbrugsrådgivning i samarbejde med Landbrug & Fødevarer og udkommer 10 gange om året med aktuelt nyt om markedet, regler og alle faggrene. 20 sider smækfyldt med nye og relevant viden for den økologiske landmand. Nyhedsbrevet skrives af økologikonsulenter fra hele landet, der har støvlerne på og ved, hvad økologiske landmænd har brug for at vide. Ring til din lokale økologikonsulent eller brug [denne formular](#) for at bestille abonnement.

